



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10 - Αθήνα
TELEFAX : 210 5203872
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο : 2131516475
E-MAIL : ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2017
Αριθ. Πρωτ.: 954

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Προβλήματα εργαζομένων στις υπηρεσίες καθαριότητας.

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ. 8155/21-08-2017 ΕΡΩΤΗΣΗ.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές, κ.κ. Χ. Κατσώτη, Γ. Γκιόκα, Γ. Δελή και Δ. Μανωλάκου, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Σχετικά με το ατύχημα στον ΧΥΤΑ Μαυροράχης, σύμφωνα με την αρμόδια υπηρεσία Περιφ/κή Δ/ση Επιθ/σης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία, του ΣΕΠΕ, Μακεδονίας-Θράκης, προέβη στα κάτωθι:

α) Στις 02.07.2017 και περί ώρα 23:00 – 23:30, συνέβη σοβαρό εργατικό ατύχημα σε βάρος συμβασιούχου εργαζομένου στο Δήμο Θεσσαλονίκης, το οποίο στη συνέχεια εξελίχθηκε σε θανατηφόρο. Η ανωτέρω Υπηρεσία ενημερώθηκε σχετικά με το ατύχημα στις 3.7.2017 από το ΑΤ Ασθήρου Θεσσαλονίκης και κλιμάκιο Επιθεωρητών μετέβη αυθημερόν στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης, προκειμένου να διενεργήσει έρευνα των αιτίων και των συνθηκών αυτού.

Στο πλαίσιο της έρευνας, στις 10.07.2017 κλήθηκαν στην αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ, ο Προϊστάμενος του θανόντα και ένας συνάδελφός του προκειμένου να δώσουν μαρτυρία σχετικά με το ατύχημα, ενώ στις 11.7.2017, κλιμάκιο Επιθεωρητών, συμπεριλαμβανομένου του Διευθυντή της υπηρεσίας, μετέβη στο αμαξοστάσιο όπου φυλάσσεται το φορτηγό όχημα με το οποίο συνέβη το ατύχημα. Στο δελτίο ελέγχου που συντάχθηκε σε συνέχεια της επίσκεψης στο χώρο, ζητήθηκε να προσκομιστούν στην αρμόδια υπηρεσία μας στοιχεία σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας του θανόντα, η μελέτη εκτίμησης κινδύνου που αφορά στη διαδικασία φόρτωσης - εκφόρτωσης των κοντέινερ, το δίπλωμα οδήγησης και η Πιστοποίηση Επαγγελματικής Ικανότητας (ΠΕΙ) του θανόντα, έγγραφα σχετικά με το όχημα (πιστοποιητικό ελέγχου της ανυψωτικής διάταξης, εγχειρίδια χρήσης,

αντίγραφα της άδειας κυκλοφορίας, του ΚΤΕΟ, των παραστατικών ασφάλισης και των τελών κυκλοφορίας), στοιχεία σχετικά με τα αίτια, την περιγραφή του ατυχήματος και τα προτεινόμενα μέτρα πρόληψης, και τέλος αναλυτική περιγραφή της διαδικασίας μεταφοράς των απορριμμάτων με το συγκεκριμένο τύπο οχήματος και των ενεργειών που εκτελεί ο εργαζόμενος κατά την παραπάνω διαδικασία. Για τα παραπάνω αναμένεται απάντηση από τον Δήμο Θεσσαλονίκης.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης, μέσω της Διευθύντριας Δ/σης Ανακύκλωσης και Διαχείρισης Αστικών Απορριμμάτων και του Προϊσταμένου του Τμήματος Διαχείρισης και Κίνησης Οχημάτων της παραπάνω Δ/σης, δήλωσε ότι χορηγούνται τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους, ότι τηρείται ηλεκτρονικά καταγραφή των ωραρίων εργαζομένων των οδηγών των τρακτόρων και ότι λαμβάνεται μέριμνα για την εκπαίδευση των εργαζομένων. Δηλώθηκε επίσης ότι, λόγω της προηγηθείσας αποχής των εργαζομένων στη συλλογή των απορριμμάτων, πριν το ατύχημα υπήρξαν έγγραφα του ΚΕΕΛΠΝΟ, της Διεύθυνσης Υγείας του Ν. Θεσσαλονίκης και του Εισαγγελέα Θεσσαλονίκης που αναφέρονταν στην κρισιμότητα της κατάστασης και την ανάγκη απομάκρυνσης των απορριμμάτων από τους δρόμους της Θεσσαλονίκης, τα οποία ζητήθηκε να προσκομιστούν στην υπηρεσία του ΣΕΠΕ.

Από τα μέχρι τώρα στοιχεία, προκύπτει ότι το ατύχημα συνέβη όταν κατά τη σύνδεση της ρυμούλκας στον τράκτορα (σε υπό κλίση υπαίθριο χώρο έξω από τον ΧΥΤΑ Μαυροράχης), ο παθών συμπιέστηκε ανάμεσά τους. Η έρευνα για την ανεύρεση των αιτιών του ατυχήματος συνεχίζεται.

β) Στις 13.7.2017 και μετά από έγγραφη καταγγελία του Συλλόγου Εργαζομένων του Δήμου Θεσσαλονίκης, η οποία είχε υποβληθεί την ίδια ημέρα, επιδόθηκε στο Γενικό Γραμματέα του Δήμου Θεσσαλονίκης δελτίο ελέγχου, με το οποίο ζητούνταν ενημέρωση για το εάν ο Δήμος Θεσσαλονίκης χορηγεί στους εργαζόμενους του τον απαραίτητο κατά περίπτωση εξοπλισμό ατομικής προστασίας, προσκομίζοντας στην υπηρεσία του ΣΕΠΕ, όλα τα σχετικά παραστατικά χορήγησής τους. Ο Δήμος απάντησε στις 18.7.2017, αναφέροντας ότι για το έτος 2016 ξεκίνησε διεθνής διαγωνισμός για την προμήθεια των μέσων ατομικής προστασίας (ΜΑΠ), ο οποίος όμως τελικά δεν ευοδώθηκε λόγω αλλαγής, όπως αναφέρεται, του Ν. 4412/2016. Αντ' αυτού, έγινε απευθείας ανάθεση μόνο μέρους της ανωτέρω προμήθειας και τα είδη παραδόθηκαν τελικά τον Ιανουάριο του 2017. Οι διαγωνιστικές διαδικασίες των αντίστοιχων προμηθειών για τα έτη 2011, 2013 και 2014 ολοκληρώθηκαν κανονικά. Για το 2017, όπως αναφέρεται στο έγγραφο, υπάρχει ήδη σε εξέλιξη σχετικός διαγωνισμός, ενώ επισημαίνεται ότι τα ΜΑΠ δεν θεωρούνται ετήσια παροχή, αλλά αντικαθίστανται όταν και όποτε αυτά φθαρούν.

Τέλος, στο έγγραφο του Δήμου Θεσσαλονίκης αναφέρεται ότι στο Δήμο λειτουργεί Γραφείο Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης, το οποίο ανήκει οργανικά στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας Προσωπικού της Δ/σης Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων και ότι έχει συσταθεί και λειτουργεί Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (ΕΥΑΕ) και ότι ο Δήμος παρέχει υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας στους εργαζομένους του.

Β. Σχετικά με το ατύχημα στο Δήμο Ζωγράφου, η αρμόδια υπηρεσία Περιφ/κή Δ/νση Επιθ/σης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία του ΣΕΠΕ, Αθηνών-Ανατ. Αττικής-Κρήτης προέβει στις εξής ενέργειες:

Μετά την αναγγελία του θανατηφόρου ατυχήματος-συμβάντος που συνέβη την 01-07-2017 εις βάρος της εργαζόμενης εν ζωή στο Δήμο Ζωγράφου με την ειδικότητα της οδοκαθαρίστριας (με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου) και στο πλαίσιο της διερεύνησης των αιτιών του, διενεργήθηκε έλεγχος στο Δήμο Ζωγράφου από κλιμάκιο Επιθεωρητών Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία (ΑΥΕ) στις 05-07-2017, παρουσία της Διοίκησης του Δήμου, του Συλλόγου εργαζομένων, καθώς και των οδοκαθαριστών συναδέλφων της θανούσας. Στις 12-07-2017 ζητήθηκε εγγράφως από το Τμήμα Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας του ΕΚΠΑ η χορήγηση της ιατροδικαστικής έκθεσης νεκροψίας και νεκροτομής της θανούσας, η οποία αναμένεται. Επιπλέον, εστάλη έγγραφο, λόγω αρμοδιότητας, στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Αγ. Παρασκευής του ΣΕΠΕ, αναφορικά με τον έλεγχο νομιμότητας του ωραρίου εργασίας της θανούσας.

Επιπροσθέτως, στους Δήμους των περιοχών αρμοδιότητας Αθηνών, έχουν αναγγελθεί 107 εργατικά ατυχήματα για την περίοδο από 01-01-2017 μέχρι και 10-07-2017, τα οποία η Υπηρεσία διερευνά και, όπου προκύπτει παράβαση των διατάξεων για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, υποβάλλει μηνυτήρια αναφορά.

Τέλος, από την ΠΔΕΑΥΕ διενεργούνται τακτικά έλεγχοι στους χώρους εργασίας των δήμων, συχνά με την παρουσία εκπροσώπων των εργαζομένων (σωματείων) και οι υποδείξεις που έχουν γίνει αφορούν, μεταξύ άλλων, σε θέματα όπως η χορήγηση μέσων ατομικής προστασίας στους εργαζομένους, η απασχόληση Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας, η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων και η διενέργεια περιοδικών ελέγχων και συντηρήσεων του εξοπλισμού εργασίας.

Γ. Σχετικά με την ελεγκτική δραστηριότητα της Επιθεώρησης ΑΥΕ πανελλαδικά και τα αναγγελθέντα εργατικά ατυχήματα στους Δήμους, σας γνωρίζουμε τα εξής:

α) Στον πίνακα που ακολουθεί αναγράφονται τα δηλωθέντα στο ΣΕΠΕ εργατικά ατυχήματα στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης για τα έτη από 2013 έως 2016.

	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ				ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ		
	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛ	ΑΜΙΓΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΑΘΟΛ	ΑΜΙΓΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ
2016	44	14	217	275	2	1	3
2015	50	13	208	271	0	2	2
2014	33	8	149	190	2	0	2

2013	42	16	122	180	2	1	3
------	----	----	-----	-----	---	---	---

Σημειώνεται εδώ ότι κατά τα έτη 2015 και 2016 απασχολήθηκε στους ΟΤΑ σημαντικός αριθμός εργαζομένων μέσω Προγραμμάτων Κοινωνικού Έργου. Οι εργαζόμενοι απασχολήθηκαν με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και διέθεταν μικρή ή καθόλου εμπειρία σχετικά με τις εργασίες που κλήθηκαν να εκτελέσουν ή/και μη επαρκή εκπαίδευση σε θέματα ασφάλειας και υγείας στο αντικείμενο της εργασίας τους.

Στο πλαίσιο αυτό εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 6.1714/5.1504 (ΦΕΚ. 424/Β'/22-02-2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση με θέμα «Πρώθηση της Απασχόλησης μέσω Προγραμμάτων Κοινωνικού Έργου στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020», στο Άρθρο 10: "Υποχρεώσεις Επιβλέποντα Φορέα" της οποίας προβλέπεται ότι:

"10.7. Ο Επιβλέπων Φορέας υποχρεούται να μην αναθέτει σε Ωφελομένους καθήκοντα τα οποία απαιτούν εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία η οποία δεν προκύπτει από την ειδικότητά τους, ιδιαιτέρως δε όταν αυτά τα καθήκοντα περιλαμβάνουν τη χρήση εξοπλισμού μηχανημάτων και εργαλείων. Ειδικότερα όσον αφορά Ωφελομένους που απασχολούνται στην καθαριότητα των δήμων, να μην τους αναθέτει καθήκοντα στην αποκομιδή απορριμμάτων με απορριμματοφόρα οχήματα".

β) Στις 09-02-2017, η Διεύθυνση Προγραμματισμού & Συντονισμού Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία του ΣΕΠΕ απέστειλε στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΣΕΠΕ (με κοινοποίηση στους Δήμους και την πολιτική ηγεσία) έγγραφο με θέμα: «Υποχρεώσεις των Δήμων για την προστασία της Ασφάλειας και Υγείας των εργαζομένων», με το οποίο τονίζεται η αναγκαιότητα αφενός της συνέχισης της διενέργειας προληπτικών ελεγκτικών και ενημερωτικών δράσεων εκ μέρους του ΣΕΠΕ και αφετέρου της μέγιστης δυνατής ενεργοποίησης των Δήμων προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης με το σύνολο των σχετικών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας.

Στο ανωτέρω έγγραφο, παρατίθενται οι βασικές υποχρεώσεις των εργοδοτών για την προστασία της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων που προβλέπονται στη νομοθεσία για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, μεταξύ των οποίων αναφέρουμε ενδεικτικά:

Η υποχρέωση χρήσης υπηρεσιών Τεχνικού Ασφάλειας (ΤΑ) και Ιατρού Εργασίας (ΙΕ)

Η σύνταξη Γραπτής Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου και

Η παροχή Μέσων Ατομικής Προστασίας και η επίβλεψη της ορθής χρήσης τους

γ) Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Επιθεώρησης ΑΥΕ του ΣΕΠΕ, λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα αυξητική τάση των ατυχημάτων, προέβησαν σε εντατικοποίηση των προγραμματισμένων ελέγχων, ενώ παράλληλα διενήργησαν και έκτακτους ελέγχους, κατόπιν καταγγελίας ή αναγγελίας εργατικών ατυχημάτων. Στο πλαίσιο των προαναφερομένων ελέγχων, πέραν των υποδείξεων και λοιπών ενεργειών τους, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων για τα ζητήματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και ειδικά στο ζήτημα της επαρκούς εκπαίδευσης των εργαζομένων. Ορισμένες δε Υπηρεσίες, συμμετείχαν σε ενημερωτικές

και εκπαιδευτικές δράσεις, όπως ενδεικτικά αναφέρονται η συμμετοχή του Τμήματος Επιθεώρησης Α.Υ.Ε. Τρικάλων – Καρδίτσας σε σχετικές ημερίδες των Δήμων Τρικκαίων, Πύλης και Φαρκαδόνας και η ενημερωτική δράση των Επιθεωρητών Ασφάλειας και Υγείας του Τμήματος Επιθεώρησης Α.Υ.Ε. Ηρακλείου σε συνεργασία με τους συνδικαλιστικούς φορείς του νομού.

δ) Οι εργασίες αποκομιδής απορριμμάτων στους ΟΤΑ, εξαιτίας της επικινδυνότητας που παρουσιάζουν και του σύνθετου έργου που λαμβάνει χώρα υπό δυσμενείς και μεταβαλλόμενες συνθήκες, βρίσκονται διαχρονικά στο επίκεντρο της προσοχής του ΣΕΠΕ. Γι' αυτό το λόγο, τη διετία 2011-2012, διοργανώθηκε, σε πανελλαδικό επίπεδο, εκστρατεία ενημέρωσης και ελέγχων που περιελάμβανε τη διενέργεια τακτικών ελέγχων με στόχο την κάλυψη όσο το δυνατόν περισσότερων πλευρών του ζητήματος, με έμφαση στη διαχείριση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας και ειδικότερα σε ζητήματα όπως: βασικές δομές, έγγραφα πρόληψης του κινδύνου, παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων, παροχή και ορθή χρήση κατάλληλων Μέσων Ατομικής Προστασίας, τακτική συντήρηση και καλή λειτουργία των οχημάτων και του μηχανολογικού εξοπλισμού.

ε) Με αφορμή σοβαρά και θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα που συνέβησαν το 2011, αλλά και τα προηγούμενα έτη και το γεγονός ότι από τη διερεύνηση των αιτιών τους από Επιθεωρητές ΑΥΕ προέκυψε ότι τα σοβαρότερα εξ' αυτών οφείλονται σε πτώση εργαζομένων από απορριμματοφόρα οχήματα, συντάχθηκε από το ΣΕΠΕ και διαβιβάστηκε μέσω της ΓΓ Βιομηχανίας, αίτημα προς την αρμόδια Επιτροπή της ΕΕ για την ανάγκη τροποποίησης του προτύπου της σειράς EN 1501 που αφορά στα απορριμματοφόρα οχήματα. Τον Ιούλιο του 2015 τέθηκε από την ανωτέρω Επιτροπή της ΕΕ θέμα άρσης της επίσημης αμφισβήτησης του προτύπου EN 1501-1:2011 από τη χώρα μας, το οποίο, κατόπιν τεκμηριωμένης εισήγησης του ΣΕΠΕ δεν έγινε αποδεκτό. Σε συνέχεια των ανωτέρω, κινήθηκε η διαδικασία αναθεώρησης του προτύπου, η οποία σε εθνικό επίπεδο οδήγησε στη συγκρότηση Ομάδας Εργασίας του ΕΛΟΤ με θέμα: «Αναθεώρηση προτύπων της σειράς EN 1501- Οχήματα συλλογής απορριμμάτων – Γενικές απαιτήσεις και απαιτήσεις ασφαλείας». Το έργο της εν λόγω Ομάδας βρίσκεται σε εξέλιξη.

στ) Τέλος, σας κάνουμε γνωστό ότι με τον πρόσφατο Νόμο 4483/31-07-2017 (άρθρο 97), έγιναν παρεμβάσεις για τη βελτίωση της υφιστάμενης νομοθεσίας σχετικά με την παροχή Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) και τη λήψη μέτρων προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στους ΟΤΑ.

Ο νέος Νόμος καθορίζει, μεταξύ άλλων, ότι:

1.δεν επιτρέπεται η αποτίμηση σε χρήμα των ΜΑΠ και του γάλακτος που προβλέπονται στην ΚΥΑ 53361/11.10.2006,

2.τα ΜΑΠ θα χορηγούνται και στους εργαζόμενους με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, καθώς και στους συμβασιούχους μίσθωσης έργου των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών που απασχολούνται στις εργασίες που αναφέρονται στην ΚΥΑ 53361/11.10.2006 των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Β' 1503),

3.σε περιπτώσεις διαπίστωσης παραβάσεων των διατάξεων της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σε Ο.Τ.Α. και στα νομικά πρόσωπα αυτών, προβλέπονται διαδικασίες για επιβολή χρηματικών προστίμων, και

4.συγκροτείται Επιτροπή με αντικείμενο την αξιολόγηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για την παροχή Μέσων Ατομικής Προστασίας και τη λήψη μέτρων προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στους ΟΤΑ και την υποβολή πρότασης για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του.

Σε κάθε περίπτωση, οι συστηματικοί έλεγχοι εφαρμογής της νομοθεσίας θα συνεχιστούν, με σκοπό τη διαρκή και σταθερή βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και υγείας, την πρόληψη των ατυχημάτων και την καταπολέμηση της παραβατικότητας.

Δ. Επιπλέον , σας ενημερώνουμε ότι έχει προωθηθεί προς υπογραφή στους αρμόδιους Υπουργούς σχέδιο νέου οργανισμού για το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στο οποίο προβλέπεται αύξηση των θέσεων στις υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας. Μετά την έναρξη ισχύος του νέου Οργανισμού θα κινηθούν διαδικασίες στελέχωσης των υπηρεσιών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Επί του παρόντος το ελεγκτικό έργο των κατά τόπους Τμημάτων του Σ.ΕΠ.Ε. ενισχύεται και από την Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας, η οποία διενεργεί ελέγχους σε χώρους εργασίας ανά την επικράτεια.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ε. ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ



ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΗΝΩΝ ΠΡΑΥΝΟΠΟΥΛΟΣ